

<i>Trekker departement</i>	<i>Onderwerp</i>
VWS	Uitzonderingen regeling
VWS	Mondkapjes bij ctb-plicht
VWS	Verder uitwerken a-categorie
SZW (5.1.2e) i.s.m. VWS (5.1.2e)	Testen tijdens diensttijd
SZW	Differentiatie
SZW	Controle ctb-plicht locatiebeheerder
LNV i.s.m. VWS (5.1.2e)	Ctb-plicht slachthuizen, vleesverwerking, visindustrie

Voorstel inzet CTB i.c.m. aanvullende maatregelen (VWS)

Voorstel is om voor werkenden in sectoren in de a) categorie, waar uitvoerbaar/werkbaar, dezelfde lijn aan te houden als voor bezoekers en klanten om zo het risico op transmissie en besmetting zo veel als mogelijk te reduceren. Voor de CTB-plichtige sectoren geldt momenteel dat bezoekers en klanten verplicht een CTB moeten tonen, dat zij een vaste zitplaats moeten hebben, dat zij een mondkapje moeten dragen bij verplaatsingen binnen, en dat zij verplicht zijn 1,5 meter afstand te houden ten opzichte van andere bezoekers. Dit is gebaseerd op het 129^e OMT-advies, waarin wordt aangegeven dat de huidige praktijk van het CTB onvoldoende afdekking van de infectierisico's levert en dat de inzet van het CTB voor verdere risicoreductie gecombineerd moet worden met aanvullende maatregelen.

Daarbij wordt wel opgemerkt dat dit voorstel samenhangt met differentiatie: voorstel is om de inzet van het CTB in combinatie met de aanvullende maatregelen alleen in te zetten voor die werkenden die veelvuldig in contact komen met bezoekers en klanten. Daarbij wordt nogmaals benadrukt dat de aanvullende maatregelen wel werkbaar moeten zijn. Zo zal voor een serveerder in de horeca het dragen van een mondkapje bij verplaatsingen binnen wel werkbaar zijn en zou er gestreefd kunnen worden naar het houden van 1,5 meter afstand van klanten en bezoekers; maar is een verplichte zitplaats natuurlijk uitgesloten. Indien de aanvullende maatregelen veranderen/vervallen voor bezoekers en klanten in sectoren in de a) categorie, is het voorstel om de werkenden hierop aan te laten sluiten.

Uitzonderingen t.a.v. de verplichting van het tonen van het ctb (VWS)

De nu geldende uitzonderingen zien allemaal op uitzonderingen ten aanzien van het "publiek; bezoekers aan eet- en drinkgelegenheden, publieke locaties voor kunst en cultuur, binnenruimte van sportlocaties en evenementen. Artikel 58e van de Wet publieke gezondheid (Wpg) biedt de mogelijkheid om te differentiëren, bijvoorbeeld tussen personen.

1. Uitzonderingen op grond van het huidige artikel 58ra

Op grond van het huidige artikel 58ra van de Wpg geldt de verplichting voor het "publiek" wat betreft het tonen van een ctb niet voor personen die vanwege een beperking of een ziekte geen test kunnen ondergaan of als gevolg van een test ernstig ontregeld raken. Het wetsvoorstel verbreding inzet ctb regelt dat dit ook van toepassing wordt voor de personen die in het kader van werk verplicht gaan worden een ctb te tonen.

In de Trm is opgenomen dat het bepalen of daarvan sprake is, moet plaatsvinden overeenkomstig een door de Minister van VWS vastgesteld protocol.

2. Uitzonderingen op grond van de huidige Tijdelijke regeling maatregelen covid-19

Eet- en drinkgelegenheden

Op welke plaatsen is een ctb niet verplicht

Deze eet- en drinkgelegenheden zijn uitgezonderd:

- een uitvaartcentrum of een andere locatie waar een plechtigheid plaatsvindt ten behoeve van een uitvaart;
- in zorglocaties voor patiënten en cliënten en bezoekers van patiënten en cliënten;
- eet- en drinkgelegenheden op een luchthaven na de securitycheck;

- d. binnen een locatie waar besloten en georganiseerde dagbesteding plaatsvindt voor kwetsbare groepen;
- e. op verzorgingsplaatsen langs wegen die behoren tot het hoofdwegenet;
- f. eet- en drinkgelegenheden waar uitsluitend sprake is van verkoop, aflevering of verstrekking van etenswaren of dranken voor gebruik anders dan in de eet- en drinkgelegenheid, mits de duur van het verblijf van publiek in de inrichting zoveel mogelijk wordt beperkt;
- g. eet- en drinkgelegenheid in een internationale trein.
- h. eet- en drinkgelegenheden in verzorgingsplaatsen die exclusief zijn ingericht voor zeevarenden voor de tijdelijke onderbreking van hun reis.

Welke personen zijn uitgezonderd

- a. personen tot en met twaalf jaar;
- b. personen tot en met zeventien jaar mogen zonder geldig coronatoegangsbewijs toegelaten worden in een eet- en drinkgelegenheid behorend bij een sportaccommodatie.

Locaties voor kunst en cultuur

Op welke plaatsen is een ctb niet verplicht

De plicht voor het tonen van het ctb geldt niet voor de vertoning of de beoefening van kunst en cultuur in het kader van onderwijsactiviteiten en de vertoning van kunst en cultuur behorende bij de reguliere exploitatie van bibliotheken.

Welke personen zijn uitgezonderd

- a. personen tot en met twaalf jaar;
- b. bij de beoefening van kunst en cultuur mogen personen tot en met zeventien jaar zonder geldig coronatoegangsbewijs toegelaten worden.

Publieke binnenruimtes van sportlocaties

Welke personen zijn uitgezonderd

Personen tot en met zeventien jaar mogen zonder geldig coronatoegangsbewijs toegelaten worden, met dien verstande dat bij sportwedstrijden van topsporters, slechts personen tot en met twaalf jaar zonder geldig coronatoegangsbewijs toegelaten mogen worden.

Evenementen

Bij welke evenementen geldt de plicht niet

De plicht geldt niet voor uitvaarten, warenmarkten, georganiseerde jeugdactiviteiten, sportwedstrijden van sporters, anders dan topsporters, in de buitenlucht en evenementen behorende bij de reguliere exploitatie van een bibliotheek of een buurt- of wijkcentrum.

Welke personen zijn uitgezonderd

- a. personen tot en met twaalf jaar
- a. personen tot en met zeventien jaar mogen bij sportwedstrijden van sporters, anders dan topsporters, zonder geldig coronatoegangsbewijs toegelaten worden als deelnemer.

3. Uitzonderingen wetsvoorstel verbreding inzet ctb

Wanneer geldt de plicht niet

Voor de nog aan te wijzen sectoren is opgenomen dat bij regeling kan worden bepaald dat de verplichting voor het tonen van een ctb door personen die in het kader van beroep of bedrijf, als vrijwilliger of als bezoeker toegang wensen tot een arbeidsplaats in die aangewezen sector, niet geldt als de werkgever of de bevoegde zorgdraagt voor het nemen van maatregelen zodat er een beschermingsniveau is dat vergelijkbaar is met het beschikken over een ctb. In de nog te maken regeling wordt opgenomen welke maatregelen daarvoor gebruikt mogen worden.

Voor wie gaat de plicht niet gelden

1. Voor zowel de al aangewezen sectoren als de nog aan te wijze sectoren zal de plicht niet gelden voor een opsporingsambtenaar, brandweermidewerker, ambulancemedewerker, toezichthouder,

advocaat, rechterlijk ambtenaar of persoon die werkzaam is bij de krijgsmacht, doch uitsluitend voor zover toegang tot een arbeidsplaats, niet zijnde de normale arbeidsplaats, voor hem noodzakelijk is bij de uitoefening van zijn functie of vervulling van zijn taak, dan wel voor de persoon bij het bieden van eerste hulp bij een het leven of de gezondheid bedreigende situatie.

2. Voor de nog aan te wijzen sectoren zal de plicht niet gelden voor:

- a. bezoekers voor toegang tot arbeidsplaatsen waar het bezoek gericht is op het afnemen van publieke dienstverlening;
- b. kiezers voor toegang tot een stemlokaal voor het uitbrengen van een stem;
- c. personen voor toegang tot een arbeidsplaats waar het bezoek gericht is op het bijwonen van een vergadering van de Staten-Generaal of van een commissie daaruit;
- d. personen voor toegang tot een arbeidsplaats waar het bezoek gericht is op het bijwonen van een vergadering van de gemeenteraad, provinciale staten of het algemeen bestuur van een waterschap, of van een door deze organen ingestelde commissie;
- e. bezoekers van een gerechtsgebouw;
- f. ingeval van een zorglocatie:
 - één familielid of naaste van een in de zorglocatie verblijvende persoon, behoudens in geval van uitzonderlijke omstandigheden;
 - familieleden of naasten van een in de zorglocatie verblijvende persoon van wie de behandelend arts verwacht dat deze op korte termijn zal overlijden;
 - personen die zich in de zorglocatie bevinden in verband met het horen van een cliënt als bedoeld in artikel 38, eerste lid, van de Wet zorg en dwang, psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten of het horen van betrokkene als bedoeld in de artikelen 6:1, derde lid, en 7:1, derde lid, van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg;
 - advocaten en cliëntenvertrouwenspersonen als bedoeld in de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten, en advocaten en patiëntenvertrouwenspersonen als bedoeld in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg.

Eventuele uitzondering voor personen die niet kunnen vaccineren/testen (VWS)

De huidige wet geeft een uitzondering voor personen die vanwege een beperking of ziekte geen test kunnen ondergaan of als gevolg daarvan ernstig ontregeld raken. Dit wordt nu nader uitgewerkt in een procedure en geldt dan voor iedereen die hiermee te maken heeft en hoeft naar mijn idee niet apart meegenomen te worden in de ministeriële regeling voor werk (uitzondering geldt breed).

In het wetsvoorstel 2G is bepaald een bepaling opgenomen waarin staat als voor 2G bijeenkomsten een uitzondering wordt gemaakt voor personen die zich om medische reden niet kunnen laten vaccineren. Dat zal voor nu dus alleen gelden voor 2G situaties die niet voor werk gelden. Een collega is bezig met een probleemnotitie waarin wordt aangegeven wat het effect is als je ook voor deze groep een uitzondering gaan maken voor een 3G setting. Als de uitkomst daarvan is dat de uitzondering ook voor 3G moet gaan gelden, dan zal er eerst een nota van wijziging moeten worden opgesteld om dit mogelijk te maken. Ook daarvoor geldt dat de uitwerking via een ministeriële regeling breed zal gelden in alle situaties waar 3G geldt, en dus ook werk.

Invulling a-categorie (differentiatie en aanvullende bescherming en testen (voor wiens rekening en risico) (SZW)

Wetsvoorstel tijdelijke wet verbreding inzet ctb. Beleidsmatige uitgangspunten voor de verdere invulling van de ministeriële regeling: De uitwerking van de ctp-plicht op de werkvloer vindt plaats in de ministeriële regeling. Daar worden nadere kaders opgenomen ten aanzien van de invulling van de a-categorie (differentiatie ctb-plicht op terreinen binnen de arbeidsplaats, aanvullende beschermingsmaatregelen). De beleidsmatige uitgangspunten hierover worden in deze notitie omschreven. Voor wat betreft de arbeidsrechtsrechtelijke verplichtingen en gevolgen ten aanzien van testen, lijkt het niet wenselijk in de regeling strakke kaders op te nemen, maar dat te beperken tot de algemene uitgangspunten. Ook die worden in deze notitie uitgewerkt.

Invulling a-categorie (differentiatie en aanvullende bescherming):

Bij de a-categorie geldt de ctb-plicht alleen voor risicovolle sectoren. Het is daarbij wenselijk te regelen dat binnen de arbeidsplaatsen in die sector differentiatie mogelijk is ter realisatie van het doel van de wet (bestrijding epidemie) en het bieden van oplossingsmogelijkheden aan werkgevers en werknemers om toch invulling te geven aan hun arbeidsverhouding in geval CTB ontbreekt.

Bestrijding epidemie:

- Noodzaak bestrijding epidemie. Het wetsvoorstel uitbreiding ctb regelt dat in de (a)-categorie, de tweedeling tussen klanten en bezoekers enerzijds en werkenden anderzijds komt te vervallen. Dit ligt in lijn met het advies van de RvS over het voorstel tot de Tijdelijke wet testbewijzen covid-19, waarin de Raad adviseerde om af te zien van een uitzondering voor werknemers om een testbewijs te overleggen¹. Dit werd niet overgenomen. Echter, de gewijzigde vaccinatiegraad, de oplopende besmettingscijfers en het verminderde draagvlak in de samenleving voor en generieke beperkende maatregelen en de zwaarte daarvan (zoals sluiting van de betreffende sectoren) leiden nu tot een andere afweging en dus tot de noodzaak om alsnog een ctb van werknemers te vragen. Voor de (b) en (c)-categorieën gelden nader door het OMT te bepalen omstandigheden die aanleiding zijn voor aanwijzing.
- Differentiatie. In de MvT bij het wetsvoorstel is aangegeven dat indien dat noodzakelijk is vanuit een oogpunt van proportionaliteit of subsidiariteit nadere differentiatie bij ministeriële regeling kan plaatsvinden. Dit kan tussen personen, arbeidsplaatsen en werkzaamheden, maar ook lokaal maatwerk behelzen (artikel 58e, eerste lid, Wpg). N.a.v. voorgaande aandachtspunt wordt om die reden voorgesteld om voor de der ctb-plicht te betrekken op die werkenden die op publiek toegankelijke plaatsen werkzaam zijn gesteld en geen afstand van minimaal 1,5m in acht kunnen nemen. Daarmee wordt eenzelfde criterium gehanteerd voor werkenden om toegang te krijgen tot de arbeidsplaats die in dit geval overeenkomt met het terrein waarvoor voor de toegang, bezoekers en/of klanten een ctb moeten tonen. Dit is ook verdedigbaar, omdat de maatregel is ingegeven om de volksgezondheid te beschermen. De vraag is verder of hier uitzonderingen op gemaakt zouden moeten worden, bijvoorbeeld voor essentiële of andere beroepsgroepen of functies. T.a.v. essentiële beroepsgroepen is het de vraag of die in de (a)-categorie daadwerkelijk aanwezig zijn. Vooralsnog kunnen binnen deze categorie geen beroepsgroepen of functies worden benoemd die uitgezonderd zouden moeten worden van een ctb-plicht om toegang te krijgen tot een publiek toegankelijk terrein (op hulpdiensten e.d. na. Deze worden al generiek uitgezonderd). Voor de (b) en (c) categorieën zal in overleg met de betreffende koepels van beheerders, werkgevers en werknemers op basis van risicoprofielen duidelijk moeten worden welke differentiatie en uitzonderingen daarop noodzakelijk zijn.
- Zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk indien een ctb-plicht geldt? Over de effectiviteit van het ctb bestaat nog twijfel. Bekend is dat vaccinatie niet inhoudt dat er geen besmetting meer optreedt. Daarmee biedt het ctb dus geen volledige bescherming. Vanuit de focus van risicobeheersing betekent dit dat aanvullende mitigerende maatregelen noodzakelijk blijven om restrisico's weg te nemen. In de setting van categorie(a) is er voor bezoekers en klanten niet voor gekozen om die aanvullende maatregelen verplicht te stellen (geen mondkapjes bijv.). Als voor werknemers wel een aanvullende verplichting voor het dragen van een mondkapje zou worden geïntroduceerd, zou dat afwijken van hetgeen voor bezoekers en klanten geldt. De argumentatie voor deze beleidslijn voor werknemers zou eruit kunnen bestaan dat werknemers die zich tussen het publiek begeven en verplaatsen, een grotere kans op besmetting lopen voor zichzelf of voor anderen.
- Voor de (b) en (c) categorieën zijn de bij de ministeriële regeling vast te stellen mitigerende maatregelen maatgevend.

Oplossingsmogelijkheden voor werkgevers en werknemers:

¹ Kamerstukken II 2020/21, 35807, nr. 4.

- In de MvT wordt toegelicht dat in het kader van goed werkgever- en werknemerschap in algemene zin geldt dat de werkgever en werknemer gezamenlijk tot een passende oplossing proberen te komen als een werknemer geen ctb kan tonen.
- De oplossing moet doeltreffend en proportioneel zijn. Er moet dus een mogelijkheid zijn om de functie of ander werk op een adequate manier te blijven verrichten op een voor de werknemer zo min mogelijk ingrijpende manier. Dat kan alleen als differentiatie mogelijk is. Als de winkel als arbeidsplaats in zijn geheel ctb plichtig is, wordt de werkgever de mogelijkheid ontnomen om de werknemer zonder ctb in het magazijn te laten werken waar geen publiek komt. Een restauranteigenaar zou zijn personeel ook niet in een afgesloten keuken kunnen laten werken, of na sluitingstijd laten schoonmaken.
- Wanneer binnen de a-categorie geen differentiatiemogelijkheid bestaat, kan een werkgever niet of nauwelijks voldoen aan zijn verplichting een oplossing te bieden. Hetgeen dus zou betekenen dat daarmee voor de werknemer die geen ctb kan tonen, (behoudens thuis of op een andere locatie) het werken onmogelijk wordt gemaakt. Dat is onwenselijk.

Testen:

Als een werknemer voor het verkrijgen van ctb is aangewezen op testen. Mag dat in werktijd of moet dat buiten werktijd? Voor wiens rekening en risico komen de reistijd, en de reiskosten?

- Beleidsmatig uitgangspunt is, dat van werkgever en werknemer verwacht mag worden dat zij afspraken maken zodat de werknemer in redelijkheid in de gelegenheid is zich te laten testen. De feitelijke omstandigheden bepalen wat in de specifieke situatie als redelijk wordt aangemerkt en tevens voor wiens rekening en risico de reiskosten en reistijd komen.
- Uitgangspunt daarbij is dat als de omstandigheden zo zijn dat het voor de werknemer mogelijk en niet bezwaarlijk hoeft te zijn dat testen buiten werktijd plaatsvindt, de werknemer dat doet. De werknemer dient namelijk ook rekening te houden met de belangen van de werkgever en zoveel mogelijk buiten werktijd te testen. Als dat niet lukt, dan moeten partijen afspraken maken hoe mogelijkheden voor de werknemer worden gecreëerd.
- Dit uitgangspunt lijkt op grond van het bestaande arbeidsrecht verdedigbaar (goed werkgever- en werknemerschap) en is in de nota naar aanleiding van het verslag ook zo toegelicht.
- In de MvT is opgenomen dat testen in werktijd dient plaats te vinden. De vraag is of dat juridisch gezien juist is. Mogelijk dat daarmee bedoeld wordt op artikel 4:1 Wet arbeid en zorg. Dit artikel bepaalt dat de werkgever de werknemer gelegenheid moet bieden aan de werknemer om *een door wet of overheid, zonder geldelijke vergoeding, opgelegde verplichting, waarvan de vervulling niet in zijn vrije tijd kon plaatsvinden*. De vraag is wat de wettelijke plicht van de werknemer is, het tonen van het CTB wel, maar vallen daar ook de handelingen onder die de werknemer moet verrichten om het CTB te verkrijgen (testen). Dat lijkt niet direct. Voor zover dit artikel wel van toepassing is, gaat het er ook vanuit dat de werknemer zoveel mogelijk moet zorgen deze plicht in zijn vrije tijd te vervullen. Dus dat artikel biedt meer ruimte dan de passage uit de MvT.
- Bepalend voor deze beleidsmatig uitgangspunten is de testcapaciteit. Het moet dus voor de werknemer daadwerkelijk mogelijk zijn om zich binnen een redelijk tijdsbestek en redelijke afstand te kunnen laten testen. Als dat niet het geval is, is het de vraag of je dat nog van een werknemer kunt vragen. Als het om die reden toch voor risico van de werkgever komt, zal de roep om compensatie groter worden.
- In de [Arbowet art. 44](#) is vastgesteld dat kosten die zijn verbonden aan de naleving van de regels die bij of krachtens deze wet zijn gesteld, niet ten laste worden gebracht van de werknemers.